

KRATKA POVIJEST PLAVOG

Taj sudar u mraku izbio je sav zrak koji je bio u njoj. Čitavo tijelo joj je izdahnulo. Bio je to izdah pripreme, izdah spoznaje. Osim njih dvoje u uličici nije bilo nikoga, ljudi su ovamo zalazili iz dva razloga: da odlože velike crne vreće smeća ili da u krajnjoj žurbi sebi skrate put do šetališta uz rijeku Lifi. Slutila je težinu njegovog tijela i lakoću tog jednog koraka kojim će ugušiti sav prostor među njima. To je sve što je bilo potrebno: gubitak tla pod nogama, meki udarac leđima u mlaki zid od opeke i miris džina u njegovom dahu.

Nigdje ni pokreta ni zvuka, samo slabašno ulično svjetlo koje se neodlučno zavlači u uličicu i okus borovice na njegovom jeziku, opor i sladak, naslijeđe sati koje su tu večer proveli zajedno na šanku pod treperavom neonskom rasvjetom frižidera. Njegova sočna usta i te sada čvrsto zatvorene oči koje kao da ne vide da joj je košulja spuznula niz desno rame i više ne skriva rascvalu masnicu, indigoplavu kao hlače muškaraca koji ju je u njoj posijao, indigoplavu kao noć u kojoj je nikla.

Taj modri božur, nikad viđen među cvijećem, ali neopisivo čest među ženama, cvate na njezinom ramenu kao podsjetnik na njegovo „oprosti“ i „volim te“, a „oprosti“ i „volim te“ i riječ su i pokret kojim te podiže s poda, istom onom rukom kojom te svom snagom zabio u zid, i onih nekoliko njegovih koraka dok te nosi i stavlja na krevet. Nosi te kao da više nisi živa, a možda i nisi jer u tebi tebe nema otkad si s tog zida kliznula na pod svog unajmljenog stana u zemlji u kojoj nemaš nikoga osim njega, u zemlji u koju si se preselila zbog njega. Njegove vlažne usne koje su se u kutovima pjenile od bijesa sad uporno utiskuju to *oprostivolimte* u tvoju голу kožu. I nema te u tebi, iselila si se sama iz sebe kao iz kuće u kojoj si cijeli život živjela. On šapne „napraviti ćemo bebu“ i oči ti se širom otvore kao da su ti dva uskliknika uskočila među kapke i sad ih drže razdvojene kao mostovi obale Lifija. Sve što će se iduće dogoditi doživjet ćeš takva – mrtva i razrogačenih očiju.

Zar on stvarno ne vidi taj modri božur čak ni sada kada se odvojio od njezinih usta? Ili se samo pravi da ga ne vidi jer ga se ne tiče, jer ne želi da mu išta poremeti planove koje ima s njezinim tijelom? Zna li on da su božuri simbol dobre sreće i sretnog braka? I bi li je ikada udario?

Kada joj se obratio za šankom učinio joj se toliko drugačiji od Gorana. Njegovi udovi su dugi i tanki, on je visoko drvo u čijem se hladu odmaraš. Nije ga se bojala ni kada ju je uzeo za ruku i s njom zakoračio u ovu mračnu uličicu. Činilo joj se da nema snage da joj naudi.

Činilo joj se tek prekjučer da ni ona nema snage da ostane nepomično ležati pored Gorana sve dok ne zaspi, dok se ne probudi i ne ode na posao. – Da neće moći staviti jednu nogu ispred druge i sporo, kao da je tek naučila hodati, krenuti niz Ulicu O'Konel, skrenuti desno u Ulicu Henri, ući u ljekarnu, prići pultu i reći: – Treba mi pilula za dan poslije. Sjesti

s ljekarnicom u zasebnu sobicu i onda sve što zna o sebi i svom tijelu u hodu prilagođavati uskim rubrikama upitnika. Odgovarati na pitanja: – Kada je bio spolni odnos? Je li bio nezaštićen?

Nezaštićen i odnos. Te će je dvije riječi zgrabiti za grkljan snažnije nego što je Goran ikada i ona će se sasvim izbezumljena ili potpuno prisebna zagledati u svijetle ljekarničine oči, otkopčati prva dva dugmeta košulje, otkriti desno rame, rumeno kao da se nečega srami, i reći: – On mi je htio napraviti dijete.

Ljekarnica će onda sama do kraja ispuniti upitnik i dati joj pilulu.

– Popijte je odmah – reći će.

Onda će joj u ruku tutnuti papir s brojem telefona na koji se može obratiti za pomoć.

Imat će i snage i pameti na kasi brzo zgrabiti turpiju za nokte, gel za tuširanje i četkicu za zube, sve što je pored nje izloženo na posebnoj ponudi, jer ona zna da on zna koliko je skupa ta pilula, jer ona zna da on provjerava bankovne izvode. Smoći će snage i spustiti se skroz do obale Lifja, ući u malu pekarnicu koja ne prodaje ništa osim velikih kičastih krafni s rupom u sredini, izabrat će najmanje šarenu i naručiti šalicu toplog crnog čaja od kojeg će mala bijela tableta kliznuti niz grlo, neće je ni osjetiti. Onda će sjesti uz rijeku, pustiti zubato jutarnje sunce da je ogrije, i gledati u drugu obalu, u dno ove uličice u kojoj joj se sada smiješi muškarac čije ime nije čula od buke u baru, a nije ga tražila da ga ponovi jer je mislila da joj neće trebati.

– Hajmo odavde, Ana. – kaže i spusti je na tlo.

Dok izlaze iz mraka Ana pažljivo promatra njegov profil, taj snažni egipatski nos i velike zemljane oči obrubljene gustim trepavicama, karamelaste ključne kosti što vire iz bijele pamučne majice, žilavu ruku, glatku i meku, koja drži njenu, i jedva primjetno njihanje bokovima zbog kojeg hoda kao da mu i ona i ta uličica žele pripadati. Traži na njemu znakove i bori se s tumačenjima. Je li muškarac koji te podigne u zrak da bi te poljubio, isti onaj koji te grli u snu i gleda dok spavaš? U čijim očima ne vidiš ništa osim sebe, jer samo tebe u njemu i ima, ti si njegov pokretač, svrha i smisao, i ako jednom posustaneš, prestaneš, odbiješ – zgazit će te.

Čim izađu na Lifi, on se prvo osvrne oko sebe pa zagleda u nju. Ulična svjetla zavlache mu se u valovitu kosu, ali ništa na toj ulici nije tako sjajno kao ta dva oka koja prodiru u nju i u njima jasno vidi sebe kako točno na ovom mjestu, samo s druge strane rijeke, drhtavim rukama bukira krevet u šesterokrevetnoj spavaonici u hostelu u Dublinu 1, točno dva ulaza od muzeja posvećenog Džojosu, Beketu i Jejtsu, a potom SIM karticu baca u rijeku. Sebe koja se neprekidno osvrće za sobom kao lopov, iako je jedino što krade vlastiti život, podiže tri tisuće eura sa zajedničkog računa i juri uza sporedne stepenice raskošne vile u sobe za poslugu, jer tamo su danas spavaonice, pa sjeda navrh kreveta na kat, tik uz visoki prozor. S njega ima dobar pogled na ulicu, tamo će čekati da dođe preostalih pet ljudi, da prođu dva dana do njenog leta u Dalmaciju. Ako je nađe, kroz prozor će ga vidjeti, preostalih pet kreveta bit će puno. Pet ljudi pet je svjedoka, zajedno ga možda i mogu zaustaviti.

Ništa od toga on ne može znati, zašto je onda tako gleda, stavlja svoj dlan na njen obraz i žuri prema automobilu okrunjenom žutim natpisom taxi. Što on više grabi naprijed, Ana se sve više ukopava u mjestu. Ne zna on što znači izaći iz hostela i truditi se jedva primjetno, a opet u stopu pratiti ljude s kojima si se netom upoznala i uz koje te ne veže ništa osim spavaonice u hostelu, probijati se kroz gužvu i uvijek na oku držati pet dvadesetogodišnjih Talijanki na godišnjem odmoru. Pratiti ih u Templ bar, ne mariti što jedva natucaju engleski, vrisak je ionako međunarodni poziv u pomoć. Pojma on nema da nikad ne bi ušla u taj korejski restoran koji se s mrakom pretvara u klub, ne bi sjela za to jedno slobodno mjesto za šankom, ono pored njega, da nije sa svojih trideset i pet regresirala u petogodišnju djevojčicu koja se boji ostati sama u mraku jer ta tama izvire iz njenog doma iz muškaraca kojem je obećala da će biti s njim do smrti, a nikad nije pomislila i nitko je nije upozorio da je on taj koji može odlučiti kada će to biti.

Autobusna stanica na kojoj ga čeka puni se ljudima, neki dolaze sami, neke nose na rukama, svi žamore i smiju se. Dvojica tinejdžera mutnih očiju i klimava koraka dolaze do nje, radosno je grle i viču: Ale Ale Ale Ale. On naglo prekida razgovor s taksistom i gleda u nju, čeka da mu da znak da je sve uredu. Ona se nasmiješi dečkima, izvuče iz njihovog zagrljaja i kimne.

Vozač taksija upućuje ga na drugog kolegu, Ana gleda u muljavu rijeku i nebo koje je još uvijek neprobojno modro, savršeno joj je jasno kako će se ovo klupko rasplesti: On će dogovoriti taksi i mahnuti joj da dođe. Prije nego li otvori vrata pozvat će je kod sebe doma ili pričekati da oboje sjednu na stražnje sjedalo, šeretski se osmjehnuti i pitati je kuda. Taksist će izbjegavati njihov pogled i strpljivo čekati kraj tog predvidivog igrokaza neodlučnosti. Nije važno tko će to reći, jasno je da će oboje otići na istu adresu. Bit će to njegova adresa, ona svoje više nema.

Taksi će ih ostaviti pred njegovom garsonijerom u Dublinu 1, u kojem žive svi koji se više boje astronomskih renta i siromaštva nego što strahuju za vlastitu sigurnost, ili pred lijepom kućom iz engleskih romana, katnicom s ružama pred vratima, ugniježđenom u nekom finom rezidencijalnom kvartu poput Sendimauta, gdje će već na ulazu vidjeti tragove cimera, dvoje ili troje njih. Ući će u njegovu spavaću sobu i onda se razgoliti. Prvo će iščeznuti svo pretvaranje, a zatim i odjeća. Ono što će uslijediti, ma koliko dugo trajalo, bit će samo ritmička izmjena udaha i izdaha, sve do onog zadnjeg, najdubljeg kada će najzad izbaciti sav dah iz pluća zajedno ili, još vjerojatnije, svako u svoje vrijeme. On će onda zaspati i sobu će ispuniti njegovo spokojno disanje ili će, još gore, sa svojim budnim očima kao reflektorima pretraživati njezino lice u potrazi za odgovorima. Kada se probude (ako ona uopće zaspi), povest će je u šetnju kroz šumu divovskih zgrada od pleksiglasa u novoj poslovnoj zoni ili je provesti duž kanala Lifija sve dok ne dođu do njegovog omiljenog lokala. On će naručiti puni irski doručak, ona će nizati espresa i zuriti u njegov tanjur na kojem će se od masnoće sjajiti i jaja i kobasice i varivo od graha i popečki od krumpira. On će je opet promatrati svojim vlažnim očima i tražiti u njima pristanak za idući zajednički sat, susret, čitav život. I rastat će se nevoljko nakon doručka i još jedne kave uz obećanja, koja će sva pogaziti ili, još gore, svako će održati, i odjednom će zajedno odlaziti na pića, večere,

izlete, pamtni zajedničke šale, važne datume i intimne detalje. Zaboravljati na distancu, obaveze i kondome. I ulovit će je nespremnu ta invazivna intima, otvorena vrata WC-a, tjelesni procesi, financijske i stambene brige, i kao šaka u oko udarit će je dan kada će se naći opet na istom mjestu. U drugom gradu, u drugoj zemlji, s drugim čovjekom, na novim koordinatama, ali to će svejedno biti isto ovo mjesto na kojem sada stoji na autobusnoj stanici sasvim sama, a utopljena u masi mladih ljudi koji čekaju autobus, *after party*, izlazak sunca, sendvič u „Sabveju“, prijatelje koji povraćaju u kutu ulice.

A sve to zašto? Zbog kratke razmjene daha za šankom usred korejskog restorana koji je i klub? Zbog tog udarca leđima o zid, tog Hajmlihovog zahvata za dušu, i oslobođenog daha koji joj je izbio nešto što joj je zapelo u grlu? Zbog tih očiju koje ju pretražuju kao da točno znaju gdje se što u njoj nalazi?

Žuti autobus na dva kata zaustavlja se ravno ispred Ane i u njega se brzo ulijeva raspjevana i raspričana gomila sa stanice. Ana i ne pogleda gdje ide, i dalje zuri u tog vitkog muškarca koji ju je tražio da ga pričeka, njegovu kuštravu smeđu glavu što se naginje nad prozorom drugog taksija. Autobus neko vrijeme mazno brunda i onda glasno izdahne. Zatvore se sva vrata osim prvih.

– Idemo? – čuje se iznutra.

To je vozačica, žena naoko isuviše stara da bi vozila autobus, tirkizno plave kose skupljene u malu punđu na vrhu glave. Na sebi nosi košulju iste boje i preko nje mekani indigoplavi pullover.

– Ideš ili ostaješ? – upita.

Ani se učini da je na sekundu svijet stao, samo Lifi jedva čujno teče i mudro šuti, isto kao i prije dva dana kad je na njezinoj drugoj obali planirala bijeg.

– Nije na rijeci da išta kaže, ona je tu da je prijeđeš ili ne.

– Što? – prene se Ana.

Vozačica ništa ne prozbori samo se nasmiješi i otkrije razmak među gornjim sjekutićima.

Ana uđe u autobus. Vrata se za njom zatvore uz glasan izdah olakšanja. Požuri na gornji kat i nasloni čelo na stražnje staklo. Gleda ga kako se osvrće oko sebe, desnom rukom daje taksisti znak da pričeka i onda žustro kreće niz ulicu. Podiže pogled prema autobusu koji strpljivo brunda na semaforu i čeka znak da krene. Nešto vikne, ali Ana ga ne može čuti, vidi samo njegovu desnu ruku kako razočarano para zrak kao veliki upitnik nad njegovom glavom. Okrene mu leđa i sjedne na prvo slobodno mjesto. Farovi autobusa raspajaju dablinski modri mrak.

(odlomak iz rukopisa)